

กลยุทธ์การสอนงานเพื่อเสริมทักษะการอ่านและการเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้

ENHANCING CHILDREN WITH LEARNING DISABILITIES' LITERACY SKILLS BY MENTORING

นิภา กุพงษ์ศักดิ์¹

บทคัดย่อ

ปัจจุบันเด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะความบกพร่องด้านการใช้ภาษา ทั้งการอ่านและการเขียน แต่เด็กเหล่านี้นี้ยังสามารถที่จะเรียนรู้ได้โดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างจากเด็กทั่วไป อีกทั้งคนใกล้ชิดคือผู้ปกครองและครูร่วมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของเด็ก ก็จะช่วยพัฒนาทักษะทั้งสองทักษะได้เป็นอย่างดี กลยุทธ์การสอนงานจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน โดยมีวิธีการที่สำคัญ คือ สร้างห้องเรียนพิเศษ และคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นกลุ่มขนาดเล็ก มีการวัดระดับความรู้ของนักเรียนเพื่อค้นหาข้อบกพร่องรายบุคคล สร้างความเป็นกันเองเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ใช้วิธีการสอนเพื่อมุ่งพัฒนาทักษะ สังเกตพฤติกรรมและจดบันทึก รวมทั้งสร้างเสริมแรงเพื่อเสริมทักษะการอ่านและการเขียนของเด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้ให้พัฒนายิ่งขึ้น

คำสำคัญ : เด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนงาน ทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทย

Abstract

Nowadays, the number of children with learning disabilities is consistently increasing, especially those who have difficulties in reading and writing. In fact, these children are still capable of learning, but the way they learn is different from that of normal children. Thus, parents and teachers should help create the learning process suitable for these children. One of the approaches used for teaching these children is mentoring. There are various methods for implementing mentoring such as grouping children with learning disabilities and teaching them in a small group, testing their knowledge individually in order to find their individual disabilities, breaking the ice in order to build a good relationship between teachers and students, focusing on developing their skills, observing their behaviors and taking notes. Besides, positive reinforcement should be applied to enhance their literary skills.

Keywords : children with learning disabilities, mentoring, thai reading and writing skills

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
E-mail: nipa.k@bu.ac.th

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติของโรงเรียนหลายแห่งมีเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้เรียนปะปนกับเด็กทั่วไป ซึ่งเด็กเหล่านี้เป็นเด็กที่มีปัญหาการอ่าน เช่น อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน อ่านโดยสะกดคำ ผันเสียงวรรณยุกต์ผิด หรือมีปัญหาการเขียน เช่น สะกดคำผิด เขียนสลับตำแหน่ง เขียนตกหล่น เป็นต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) และสถาบันราชานุกูลได้พัฒนาตัวแบบเชิงระบบ การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กกลุ่มพิเศษที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ และจัดทำเครื่องมืออย่างง่ายสำหรับครูและผู้ปกครองสำหรับคัดกรองเด็กในเบื้องต้น และพบว่าในปี พ.ศ. 2555 เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เหล่านี้มีประมาณ 12-13 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนเด็กทั้งหมดและมีแนวโน้มมากขึ้นตามสัดส่วนของประชากรที่เพิ่มขึ้น (โลกใบใหม่ “เด็กแอลดี” สอนภาษาด้วยภาพ, 2555) ดังที่ ดร.ผดุง อารยะวิญญู นายกสมาคมแอลดีแห่งประเทศไทย ได้กล่าวถึง แนวโน้มสถิติของเด็กที่มีความบกพร่องทางสมองโดยเฉพาะเด็กแอลดีที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบันว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสมองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุก 500 คนจะเป็นออทิสติก 1 คน ส่วนแอลดีแท้ มี 5% ขณะที่แอลดีแฝงหรือกลุ่มที่มีปัญหาด้านการอ่านมีถึง 10% ของเด็กทั้งหมด อย่างไรก็ตามเด็กกลุ่มนี้ยังมีความสามารถในการเรียนรู้ แต่จะมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างจากเด็กทั่วไป จึงต้องอาศัยคนใกล้ชิดคือ ผู้ปกครองและครูช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถของเด็กเหล่านั้น เช่น เด็กไม่สามารถอ่านก็สามารถเรียนรู้จากการฟังหรือดูวิดีโอได้ เป็นต้น การตรวจพบความบกพร่องได้เร็วและพบแพทย์เพื่อรับการรักษาตั้งแต่ยังเล็กจะสามารถช่วยพัฒนาให้ดีขึ้นได้ (สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน, 2555)

เด็กแอลดี : เด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้ (Learning Disabilities)

นักวิชาการและนักจิตวิทยาได้กล่าวถึงความหมายและลักษณะของเด็กแอลดี ไว้ดังนี้

ในบทความเรื่อง เด็ก LD (2556) ได้กล่าวว่า แอลดี หมายถึง ความผิดปกติในพื้นฐานทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับความเข้าใจและการใช้ภาษาทำให้บกพร่องตั้งแต่การพูด การคิด การอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ บางครั้งเรียกว่า “เด็กเรียนยาก หรือ Learning Difficulty” เกิดความบกพร่องทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม เด็กกลุ่มนี้จะมี IQ ปกติ หรืออาจมากกว่าปกติ มีสภาพร่างกายปกติแต่ไม่สามารถเรียนหนังสือได้เพราะไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้ ผดุง อารยะวิญญู (2555) กล่าวถึงความหมายของแอลดี ว่าจะมีระดับสติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยนั่นคือ เป็นเด็กอ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่องที่มีระดับสติปัญญา 90 ขึ้นไป ซึ่งความหมายนี้จะไม่ครอบคลุมถึงเด็กเรียนช้าที่มีระดับสติปัญญา 71-89 แต่ความหมายของเด็กแอลดีในบางประเทศหรือ บางรัฐของสหรัฐอเมริกาจะรวมเด็กเรียนช้าด้วยเพราะอ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่องเช่นกัน บทความ เรื่อง เด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ (2556) ได้กล่าวว่า ความบกพร่องด้านการเรียนรู้เป็นความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่แสดงออกมาในรูปของปัญหาการอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาจากผลการเรียนเปรียบเทียบกับระดับเขาว์ปัญญา เด็กแอลดีจึงน่าจะมีสาเหตุจากสมองทำงานผิดปกติ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กแอลดีเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะมี ความบกพร่องด้านการใช้ภาษา เช่น การอ่าน การเขียนและการคำนวณ โดยพิจารณาจากความบกพร่องในการรับรู้

และแปลความหมายจากสารที่ได้รับ ทั้งการแปลความหมายทางสายตาและทางการฟัง หากเด็กที่รับรู้และแปลความหมายจากสารที่พบเห็นได้ไม่ดีเท่าเด็กอื่นในวัยเดียวกันก็จะจัดเป็นเด็กแอลดี ซึ่งบทความนี้จะศึกษาเฉพาะความบกพร่องในเรื่องการใช้ภาษาด้านทักษะการอ่านและทักษะการเขียนของเด็กแอลดีเท่านั้น

ความบกพร่องด้านการใช้ภาษาของเด็กแอลดี

ความบกพร่องด้านการใช้ภาษาของเด็กแอลดีอาจเกิดขึ้นได้ 2 ด้าน (เด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้, 2556) คือ

1. ความบกพร่องด้านการอ่าน (Reading Disorder)

เด็กแอลดีจะมีความบกพร่องด้านการอ่าน ดังนี้

1.1 จำพยัญชนะไม่ได้ หรือแยกแยะพยัญชนะที่คล้ายกันไม่ออก เช่น ผ พ, ถ, ก

1.2 ออกเสียงพยัญชนะสับสนระหว่างเสียง /ท/ กับเสียง /ถ/ และทำให้ออกเสียงวรรณยุกต์ผิดไปด้วยเช่น

คำว่า “เหี่ยว” จะอ่านว่า “เถี่ยว”

คำว่า “เหียบ” จะอ่านว่า “เถียบ”

คำว่า “เหียน” จะอ่านว่า “เถียน”

คำว่า “ (ปลา)ทู” จะอ่านว่า

“ (ปลา)ถู” เป็นต้น

1.3 อ่านออกเสียงอักษรต่ำเป็นอักษรนำเช่น

คำว่า “เงือก” จะอ่านเป็น “เหงือก”

คำว่า “โลก” จะอ่านว่า “โหลก”

1.4 จำรูปสระไม่ได้และอ่านสระไม่ออก เช่น ออกเสียงสระ ออ เป็นเสียงสระ อา

1.5 อ่านสระประสมไม่ได้ เช่น สระเอือ สระโอะ สระเอีย

คำว่า “เรียบร้อย พับเพียบ เหนียว”

1.6 อ่านคำสลับพยัญชนะโดยไม่เข้าใจว่า พยัญชนะตัวใดเรียงลำดับก่อนหรือหลัง เช่น

คำว่า “ดก” จะอ่านว่า “กด”

1.7 อ่านทีละตัวอักษรได้ แต่สะกดคำไม่ถูก อ่านตกล่น ทำให้อ่านเป็นคำไม่ได้

1.8 การออกเสียงคำไม่ชัด หรือไม่ออกเสียง บางเสียง บางครั้งออกเสียงรวบคำ เช่น

คำว่า “โทรศัพท์” จะอ่านว่า “โท-สับ”

คำว่า “วิทยุ” จะอ่านว่า “วิท-ยุ”

1.9 ไม่สามารถอ่านคำได้ถูกต้อง เช่น การอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา เช่น แม่กด จ ศ ษ คำว่า “เศษ” จะอ่านว่า “เศบ” เป็นต้น

1.10 การอ่านคำที่มีวรรณยุกต์กำกับ

คำว่า “บ่า” จะอ่านว่า “บ้า”

คำว่า “กี้” จะอ่านว่า “กั๊”

คำว่า “อาย” จะอ่านว่า “อ้าย”

1.11 อ่านหนังสือไม่ออกเลยหรือความสามารถในการอ่านต่ำกว่าผู้ที่อยู่ในชั้นเดียวกันหรือวัยเดียวกัน

1.12 อ่านข้อความหรือประโยคไม่ได้ ทำให้ไม่สามารถเรียงลำดับหรือจับประเด็นสำคัญเรื่องที่อ่านได้ หากมีใครอ่านให้ฟังจะเข้าใจได้ดีเพราะมีความไวในการฟังและการใช้สายตาทำให้เรียนรู้ได้ดี

2. ความบกพร่องด้านการเขียน (Disorder of Written Expression)

เด็กแอลดีจะมีความบกพร่องด้านการเขียนดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 เขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์และเลขไทย ไม่ถูกต้อง ไม่ทราบว่าควรจะมีหน้าหัวเข้าในหรือมีหน้าหัวออกนอก

2.2 เขียนพยัญชนะไม่ได้ หรือแยกแยะพยัญชนะที่คล้ายกันไม่ออก เช่น ผ พ, ถ ท

คำว่า “ผ้า” เขียนเป็น “ฟ้า”

คำว่า “ภูเขา” เขียนเป็น “พูชา”

2.3 คำที่ไม่มีตัวสะกดจะใส่ตัวสะกดเข้าไปในคำนั้น เช่น

คำว่า “มะเขือ” เขียนเป็น “มะเขือง”

คำว่า “เลียมมือ” เขียนเป็น “เลียมมือ”

2.4 เขียนคำที่มีตัวสะกดผิด เช่น

คำว่า “ตะเกียบ” เขียนเป็น “ตะเกี้ยว”

คำว่า “ตะเกียง” เขียนเป็น “ตะเกี้ยว”

2.5 จำสระและพยัญชนะไม่ได้ และไม่รู้ตำแหน่ง

การวางคำทำให้เขียนประสมคำผิด เช่น

คำว่า “วงง” เขียนเป็น “งวงง”

คำว่า “ไปไม้” เขียนเป็น “ไปไม้”

คำว่า “หนังสือ” เขียนเป็น “หนังสือ”

คำว่า “ไปโบก” เขียนเป็น “ไปบก”

2.6 จำสระไม่ได้หลายสระ เช่น สระเอื้อ สระเอือ

สระโอ สระแอ สระอุ ทำให้เขียนไม่ได้ เช่น

คำว่า “ไข่เจียว” เขียนเป็น “ไข่เจือว”

คำว่า “เนื้อวัว” เขียนเป็น “เนื้อวัว”

2.7 คำที่เขียนผิดมักเป็นคำที่ไม่มี ความหมาย และไม่ได้อยู่ในบทเรียน เช่น คำว่า “มู”

การสอนงานคืออะไร ?

คำว่า “การสอนงาน” (Mentoring) มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษคำว่า Mentor ซึ่งในพจนานุกรมศัพท์ภาษาอังกฤษให้ความหมาย ดังนี้

Merriam - Webster's Collegiate Dictionary (1998) ให้ความหมายว่า ผู้ให้คำปรึกษา หรือคำแนะนำ ที่เชื่อถือได้ หรือครูพิเศษ (tutor) และหรือครูสอนฝึก (coach) Longman Dictionary of Contemporary English (2005) ให้ความหมายว่า บุคคลที่มีประสบการณ์ มากกว่า ผู้ให้ความช่วยเหลือ ผู้มีประสบการณ์น้อยกว่า ส่วนในภาษาไทย มีความหมายตรงกับคำว่า “พี่เลี้ยง” หมายถึง “ผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ดูแลหรือช่วยเหลือ” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

ส่วนคำว่า Mentoring พจนานุกรมศัพท์ภาษาอังกฤษ ให้ความหมายว่า ระบบซึ่งผู้มีความรู้และประสบการณ์ มากจะให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่ผู้มีความรู้ หรือประสบการณ์น้อยกว่า (Longman Dictionary of Contemporary English, 2005)

สำหรับวงการศึกษามีนักวิจัยให้ความหมายของ

คำว่า “การสอนงาน” แตกต่างกันคือ งานวิจัยเชิงทดลอง ของ Fox and Stevenson (2006) ให้ความหมาย การสอนงานว่า คือ การช่วยเหลือจากผู้มีประสบการณ์ มากกว่าแก่ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ซึ่งในที่นี้ คือ นักศึกษารุ่นพี่ช่วยเหลือนักศึกษารุ่นน้อง และทำให้นักศึกษารุ่นน้อง มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ดีขึ้น มีความมั่นใจในศักยภาพตนเองเพิ่มขึ้น ส่วนนักศึกษารุ่นพี่จะมีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่เพิ่มพูนขึ้น งานวิจัยของ Leung and Kember (2006) ได้กล่าวถึงความหมายการสอนงาน เป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะของผู้เรียนภายใต้การ กระตุ้นของผู้สอน วิธีการสอนและมุ่งให้ความสัมพันธ์ เรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน งานวิจัยของ Paglis, Green and Bauer (2006) ได้ให้ความหมาย การสอนงานจากนักวิชาการหลายๆ คน เช่น Kram ปี ค.ศ. 1983 และ Anderson and Shannon เมื่อ ค.ศ.1988 โดยสรุปได้ว่า การสอนงาน คือ กระบวนการ ปลุกฝังบุคคลที่มีทักษะหรือประสบการณ์มากกว่าทำ หน้าที่เป็นแบบอย่าง สอน อุปถัมภ์ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และให้ความเป็นเพื่อนแก่ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า

จึงกล่าวได้ว่า “การสอนงาน” เป็นกระบวนการ ให้ความช่วยเหลือระหว่างผู้สอนงานและผู้เรียนงาน โดยผู้สอนงานจะถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้ให้ผู้เรียนงาน ได้รับความรู้ เกิดการพัฒนาทักษะ ความชำนาญ เพื่อให้ ตนเองมีศักยภาพและความรู้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น

การเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนของเด็ก แอลดี ณ โรงเรียนคลองหนึ่ง(แก้วนิมิตร)

สืบเนื่องจากผลการสำรวจของคณะทำงานบริการ วิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่านักเรียน โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิตร) ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอ คลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีทั้งนักเรียนที่นับถือศาสนา พุทธและนับถือศาสนาอิสลาม นักเรียนที่นับถือศาสนา อิสลามเหล่านี้ต้องเรียนภาษายาวีควบคู่กับภาษาไทย และมีนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 นี้เป็น เด็กแอลดีจำนวน 33 คน ซึ่งเด็กแอลดีเหล่านี้ผ่านการ

คัดกรองจากครูของศูนย์การศึกษาพิเศษ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งประจำอยู่ที่โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิตร) เพื่อช่วย กำกับดูแล เด็กพิเศษที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ ในแต่ละ ห้องเรียนมีนักเรียนประมาณ 40 คน มีครูประจำชั้น 1 คน หากห้องเรียนใดมีเด็กแอลดีเรียนอยู่ด้วยจะมี ผู้ช่วยสอน 1 คนซึ่งเป็นชาวมุสลิมในพื้นที่ ทำหน้าที่ช่วย ครูประจำชั้นดูแลนักเรียนเท่านั้น ไม่ได้ทำหน้าที่สอน หนังสือ จึงทำให้ปัญหาความบกพร่องด้านการใช้ภาษา ของเด็กแอลดีไม่ได้รับการแก้ไข จึงทำให้ เด็กเหล่านี้ขาด ทักษะพื้นฐานด้านการอ่านและ การเขียนภาษาไทย

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานครได้จัดโครงการ “ครูละอ่อนสอนน้องรักษ์ภาษาไทย” ในพื้นที่โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิตร) โดยโครงการ ดังกล่าวเป็นโครงการต่อเนื่องระหว่างปีการศึกษา 2554- 2555

กลยุทธ์การสอนงานเพื่อเสริมทักษะการอ่าน และการเขียนของเด็กแอลดี

การเสริมทักษะการอ่านและการเขียนของเด็กที่มีความ บกพร่องด้านการเรียนรู้ให้พัฒนายิ่งขึ้นโดยใช้ กลยุทธ์การสอนงานมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. สร้างบทบาทของผู้สอนงานและผู้เรียนงาน

“ผู้สอนงาน” หมายถึง นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ชั้นปีที่ 2 จำนวน 20 คน ที่ได้รับ การอบรมจากคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญการใช้ภาษาไทยด้านทักษะฟัง การพูด การอ่านและการเขียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ นักศึกษาเหล่านี้ยังได้รับการอบรมและคำชี้แนะเกี่ยวกับการสอนและการดูแลเด็กแอลดีจากครูของศูนย์การศึกษา พิเศษ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งประจำอยู่ที่โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิตร) เพื่อให้เป็นผู้สอนที่มีจิตวิทยา เป็นครูที่เข้าใจ และเข้าถึงกลุ่มเด็ก

“ผู้เรียนงาน” หมายถึง เด็กแอลดีที่เรียนอยู่ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิตร) ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอกลองหลวง จังหวัด

ปทุมธานี จำนวน 33 คน ที่ผ่านการคัดกรองจากครูของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ จังหวัดปทุมธานี ที่มาประจำที่ โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิตร)

2. สร้างห้องเรียนพิเศษ

เนื่องจากเด็กแอลดีมักจะมีปัญหาความบกพร่อง ด้านการใช้ภาษาทั้งการอ่านและการเขียนกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังได้กล่าวไว้แล้วนั้น การเรียนรวมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน ที่เป็นกลุ่มขนาดใหญ่จะทำให้ขาดการเสริมทักษะและ ฝึกหัดให้อ่านและเขียนอย่างถูกต้อง จึงควรสร้างห้องเรียน พิเศษที่สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กแอลดี จนทำให้ เด็กเหล่านี้ต้องการเข้าห้องเรียน ซึ่งห้องเรียนมีลักษณะ ดังนี้คือ มีโต๊ะเก้าอี้ที่แบ่งเป็นกลุ่มขนาดเล็กนั่งเรียนได้ 3-5 คน สามารถหยิบโต๊ะเก้าอี้ได้ตามการจัดกิจกรรม ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้ เด็กแอลดียังมีข้อบกพร่องรายบุคคล ที่มีความแตกต่างกัน การสร้างห้องเรียนพิเศษจะทำให้ ผู้สอนงานสามารถสนใจดูแลเด็กที่อยู่ในความรับผิดชอบ ได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งยังแก้ไขปัญหาของเด็กแต่ละคนได้ ตรงจุด ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและ การเขียนภาษาไทยได้ถูกต้องยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงจัดห้องเรียนพิเศษสำหรับเด็กแอลดีขึ้น

3. สร้างกลุ่มขนาดเล็ก

เด็กแอลดีที่คัดแยกไว้ที่ห้องเรียนพิเศษมีจำนวน มากถึง 33 คน เด็กเหล่านี้เรียนอยู่ในระดับชั้นประถม ศึกษาปีที่ 1-6 คือ ระดับชั้น ป.1 จำนวน 5 คน ระดับ ชั้น ป.2 จำนวน 11 คน ระดับชั้น ป.3-4 ไม่มีเด็กแอลดี ระดับชั้น ป.5 จำนวน 13 คน ระดับชั้น ป.6 จำนวน 4 คน การที่เด็กเรียนอยู่ในระดับชั้นต่างๆ ไม่ได้หมายความว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนของเด็กจะอยู่ ในระดับชั้นนั้นๆ เพราะเด็กเหล่านี้มีความบกพร่องทาง การอ่านและการเขียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่แตกต่างกัน ในห้องเรียนปกติมีเด็กมาก 30-40 คน ครู 1-2 คนก็ไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง ดังนั้นกลยุทธ์ที่ใช้ คือ

สร้างกลุ่มขนาดเล็กด้วยวิธีการดังนี้

3.1 แบ่งเด็กแอลดีตามระดับชั้น โดยแยกนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เนื่องจากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงจะมีความสนใจที่แตกต่างกัน หากมีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนจะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสนใจยิ่งขึ้น

3.2 ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดเพื่อวัดระดับความรู้และค้นหาข้อบกพร่อง โดยการอ่านรอบแรกเพื่อสังเกตพื้นฐานการอ่าน หลังจากนั้นผู้สอนงาน จะสอนให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำให้ถูกต้อง และให้นักเรียนอ่านเองในรอบที่สองเพื่อสังเกตปัญหา ที่เกิดจากการอ่าน ทั้งเรื่องพยัญชนะ สระ และตัวสะกด

3.3 เสริมการเรียนรู้และแก้ไขข้อบกพร่องรายบุคคลโดยสร้างกลุ่มขนาดเล็กตามระดับชั้น และแยกระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนได้ตามศักยภาพของตนเอง

จึงกล่าวได้ว่า กลยุทธ์การสอนงานที่ผู้สอนงานได้นำมาปรับใช้ภายในห้องเรียนพิเศษเพื่อให้เหมาะสมกับเด็กแอลดี คือ การสร้างกลุ่มขนาดเล็ก โดยสัดส่วนของผู้สอนงานและผู้เรียนงานในการลงพื้นที่ครั้งนี้อยู่ใน

อัตราส่วน 20:33 หรือ ครู 1 คน : นักเรียน 2 คน

4. สร้างความคุ้นเคย ใกล้ชิด สนับสนุน เป็นกันเอง และผ่อนคลาย

จากงานวิจัยของ Leung and Kember (2006) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนงานควรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะของผู้เรียนภายใต้การกระตุ้นของผู้สอน วิธีการสอนและมุ่งให้ความสัมพันธ์เรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน จะเห็นว่าปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่นำมาปรับใช้เป็นกลยุทธ์การสอนงานกับเด็กแอลดี คือ สร้างความคุ้นเคย ใกล้ชิดสนับสนุนเป็นกันเองระหว่างผู้สอนงานและผู้เรียนงานโดยให้เป็นไปทีละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้สอนและผู้เรียนสร้างความคุ้นเคย โดยผลัดกันแนะนำตนเองทั้งชื่อจริงและชื่อเล่น

ขั้นตอนที่ 2 วัดระดับความรู้และค้นหาข้อบกพร่อง โดยการให้นักเรียนอ่านแบบฝึก

ขั้นตอนที่ 3 ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เช่น รูปภาพ ซึ่งจะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน รู้สึกผ่อนคลาย อีกทั้งยังช่วยสร้างความคุ้นเคยให้นักเรียนจดจำได้ดียิ่งขึ้น

รูปที่ 1 การสร้างกลุ่มขนาดเล็กเพื่อความเป็นกันเองภาพถ่ายโดยผู้เขียน

นอกจากนี้ หากผู้สอนงานและผู้เรียนงานมีวัยที่ใกล้เคียงกัน เช่น เป็นรุ่นพี่รุ่นน้อง หรืออยู่ในวัยเดียวกัน เช่น เป็นเพื่อนกัน จะช่วยสร้างความพึงพอใจ สบายใจ

อบอุ่นใจ ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งจะทำให้นักเรียนอยากเรียนมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างบันทึกของผู้สอนงานต่อไปนี้

“วันแรกนักเรียนจะไม่กล้าพูด ไม่กล้าตอบ กลัว เพราะยังไม่คุ้นเคยกับผู้สอน แต่เมื่อพี่ๆ แสดงความเป็นกันเอง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจและตั้งใจมากที่พี่ๆ มาสอน ต้องการเรียนกับพี่ๆ เพราะนักเรียนไม่อยากจะเรียนกับคุณครู คุณครูดุมาก ชอบเสียงดัง ในการฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยนั้น นักเรียนมีความสนใจมาก เพราะนักเรียนบอกว่าภาษาไทยเรียนง่ายกว่าภาษาอังกฤษ วิชาภาษาอังกฤษยาก และชอบให้พี่มาสอนภาษาไทยเพราะสนุกและเข้าใจ

เมื่อสอนจบก็จะมีการวัดผลโดยให้นักเรียนอ่านให้พี่ๆ ฟัง และเขียนคำศัพท์จากแบบฝึกหัด 20 คำ ถ้าใครเขียนผิดจะมีการแก้คำผิด และคัดคำผิด โดยพี่ๆ ต้องสอนใหม่เพื่อเน้นย้ำ ในวันที่สองนักเรียนทุกคนผ่านทั้งการอ่านและการเขียน นักเรียนเริ่มอ่านเสียงดังขึ้น มีการซักถามพูดคุย กล้าตอบ กล้าอ่าน ทำให้เห็นถึงความตั้งใจ ความกล้าแสดงออก และเห็นพัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน”

จะเห็นได้ว่าปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนงานและผู้เรียนงานเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานต่อการเรียนและมีความ

ผ่อนคลายอันเป็นแรงเสริมให้เด็กแอลดีได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนไปโดยปริยาย

รูปที่ 2 ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนภาพถ่ายโดยผู้เขียน

5. ใช้วิธีการสอนเพื่อมุ่งพัฒนาทักษะ

การจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของเด็กแอลดีควรใช้วิธีการสอนเนื้อหาจากง่ายไปหายาก แบบเน้นย้ำและทบทวน มีแบบฝึกให้ผู้เรียน

ฝึกอ่าน ฝึกเขียนหลายๆ ครั้ง หากพบว่ามีข้อผิดพลาดควรให้ผู้เรียนแก้ไขโดยทันที เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ ดังตัวอย่างบันทึกของผู้สอนงานต่อไปนี้

“วันแรก วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2556 นักเรียนมาเรียนครบทุกคนการสอนเริ่มโดยนำแบบฝึกอ่าน ชุดที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเพื่อวัดระดับความรู้ของนักเรียน โดยในแบบฝึกอ่านนั้น จะมีแบบฝึกอ่านตั้งแต่ ป.1 ถึง ป.6 ซึ่งผู้สอนจะให้นักเรียนอ่านตั้งแต่ ป.1 เพื่อสังเกตพื้นฐานของนักเรียน โดยจะให้อ่าน 2 รอบ ถ้าใน รอบแรกนักเรียนอ่านไม่ได้ ผู้สอนจะจดคำนั้นไว้และสอนให้นักเรียนเข้าใจ แล้วจึงให้นักเรียนอ่านรอบที่สอง ในการอ่านรอบที่สองเป็นการวัดผลว่าเมื่อมีการสอนแล้วนักเรียนสามารถอ่านได้หรือไม่ จำพยัญชนะ สระ หรือ ตัวสะกดได้หรือไม่ แล้วคำที่นักเรียนอ่านไม่ได้ในรอบแรกนั้น รอบที่สองสามารถอ่านได้หรือไม่

.....

วันที่สอง วันอังคารที่ 5 กุมภาพันธ์ 2556 วันนี้การสอนเริ่มโดยนำแบบฝึกอ่านขึ้นมาให้นักเรียนอ่าน ทบทวน จากการอ่านทบทวนผู้สอนเห็นถึงพัฒนาการของนักเรียน จากคำที่เคยอ่านไม่ได้ก็อ่านได้ แต่ต้องใช้ เวลาคิดเล็กน้อย ต่อมาก็นำเอกสารประกอบการสอนสระบทที่ 1 สระอา และบทที่ 2 สระ อุ ในเอกสารนี้ จะมีแบบฝึกหลายเรื่อง เช่น ให้นักเรียนอ่านสะกดคำและแจกลูกคำ/เติมสระแล้ว ฝึกอ่าน/เติมคำในช่องว่าง/ คัดคำศัพท์ เป็นต้น เมื่อสอนจบจะวัดผลโดยให้นักเรียนอ่านให้ผู้สอนฟัง และเขียนคำศัพท์จากแบบฝึกหัด 20 คำ ถ้าใครเขียนผิดจะมีการแก้คำผิด และผู้สอนต้องสอนใหม่เพื่อเน้นย้ำ ในวันที่สองนักเรียนทุกคนผ่าน ทั้งการอ่านและการเขียน นักเรียนเริ่มอ่านเสียงดังขึ้นมีการซักถาม พุดคุย กล้าตอบ กล้าอ่านทำให้เห็นถึง ความตั้งใจ กล้าแสดงออก และเห็นพัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้สอน

วันที่สาม วันจันทร์ที่ 18 กุมภาพันธ์ 2556 เริ่มโดยนำเอกสารประกอบการสอน สระ อา และ สระ อุ ขึ้นมาให้นักเรียนทบทวน ทั้งการอ่านและการเขียน ต่อมาแจกเอกสารบทที่ 3 สระอุ ตัวสะกด แม่ ก กา และ แม่ กบ การเรียนในวันนี้ก็เรียนได้ดีขึ้น รับรู้เร็วขึ้น สระอุ นักเรียนจำได้เร็ว อ่านและเขียนคล่อง แต่วันนี้มีแบบฝึกหัดตัวสะกดเพิ่มขึ้นมา นักเรียนก็ตื่นเต้นที่จะได้เรียนตัวสะกด ในเอกสารเรื่องตัวสะกดจะมี แบบฝึกอ่านสะกดคำ การแจกลูกคำ และการผันเสียงวรรณยุกต์ หลังจากที่ได้มีการสอนตัวสะกด ผู้สอนได้ วัดผลโดยให้อ่านคำศัพท์และให้นักเรียนตอบว่าเป็นตัวสะกดอะไร แล้วให้นักเรียนเขียนคำศัพท์ที่มีตัวสะกด นั้นๆ ปรากฏอยู่เช่น คำว่า อาบ ราบ รูป รูป นักเรียนเข้าใจ สามารถอ่านและเขียนได้อย่างถูกต้อง

วันสุดท้าย วันอังคารที่ 19 กุมภาพันธ์ 2556 เริ่มด้วยการทบทวนตั้งแต่เอกสารของวันแรกจนถึง วันที่สาม ทบทวนโดยการอ่านก่อนแล้วจึงเขียน นักเรียนอ่านและเขียนได้ แต่จะมีปัญหาเรื่องสระประสมที่อยู่ใน แบบฝึกอ่านเขียนชุดที่ 1 เช่น สระเอีย สระเอือ คำที่อ่านไม่ได้เช่น คำว่า เกี้ยว เชือด เดียว กระเทียม เฟื่องฟ้า พับเพียบ ในวันที่เราจึงเรียนสระประสม 2 ตัวนี้ คือ สระเอีย และสระเอือ ในเอกสารจะมีแบบฝึก เช่น การอ่าน การแจกลูกคำ การเติมคำ เป็นต้น ในการเรียนช่วงแรกนักเรียนจะจำสระเอียได้มากกว่าสระเอือ แต่เมื่อผู้สอนเน้นย้ำเรื่อยๆ นักเรียนก็เริ่มจำได้ แต่จะมี นักเรียนชายคนหนึ่งที่มีปัญหา คือ จะจำสระเอือไม่ได้ ในการวัดผลอ่านหรือเขียนเพื่อนๆ จะอ่านและเขียนได้ แต่นักเรียนชายคนนี้จะทำไม่ได้ เพื่อนๆ เขียนได้ ค่ะแนนเต็ม แต่นักเรียนชายคนนี้จะได้น้อย เนื่องจากมีพื้นฐานค่อนข้างอ่อนจึงส่งผลต่อการเรียน แต่ผู้สอน ก็พยายามใช้กลวิธีต่างๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้มากที่สุด ต่อจากนั้นจะมีการวัดผลการอ่านโดยให้นักเรียน อ่านแบบฝึกหัดอ่านชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ให้ผู้สอนฟังและประเมิน ปรากฏว่าคำที่นักเรียนเคยอ่านไม่ได้ สระที่ นักเรียนไม่เคยรู้จักและอ่านไม่ได้ นักเรียนสามารถจำได้และอ่านได้

ในการวัดผลการเขียน ผู้สอนจะดึงคำศัพท์ในแต่ละบทมารวมกันจำนวน 10 คำ แล้วให้เขียนตาม คำบอก ผลปรากฏว่า นักเรียนหญิง 3 คนได้คะแนนเต็ม แต่นักเรียนชายคนนี้ได้ 4 คะแนน ในการวัดผล ครั้งสุดท้ายทำให้รู้ว่านักเรียนชายคนนี้มีปัญหาทางด้านการเขียนและมีการรับรู้ช้ากว่าเพื่อน”

นอกจากนี้หากผู้สอนงานสามารถนำสื่อการเรียนรู้
ที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียน

เกิดความอยากรู้อยากเห็นและสนใจเรียนมากยิ่งขึ้น
ดังตัวอย่างบันทึกของผู้สอนงานต่อไปนี้

“เมื่อทำแบบฝึกหัดเสร็จ ได้ให้นักเรียนฝึกอ่านจากสื่อการเรียนการสอน DVD แบบเรียนภาษาพาที
บทที่ 3 เรื่องเพื่อนกัน โดยใช้คอมพิวเตอร์มาเป็นสื่อการสอน ทำให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็นและตื่นตัวกับ
การเรียนเป็นอย่างมาก เมื่อสิ้นสุดการสอน ผู้สอนได้ทดสอบนักเรียนโดยให้เขียนตามคำบอกจำนวน 10 คำ
พบว่า ทักษะการเขียนของนักเรียนพัฒนาไปในทางที่ดี”

ในการเรียนการสอนดังกล่าวผู้เขียนได้นำสื่อ
การเรียนการสอน DVD แบบเรียนภาษาพาที ซึ่งเป็น
แบบเรียนประกอบเสียงที่ผลิตเป็นงานสร้างสรรค์มาใช้
ในการเรียนการสอนครั้งนี้ปรากฏว่านักเรียนให้ความสนใจ
และตื่นตัวที่จะออกเสียงและอ่านตามอย่างถูกต้อง
แสดงให้เห็นว่าสื่อการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย
ย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของผู้เรียน
จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเสริมทักษะการอ่านและ
การเขียนของเด็กแอลดีได้เป็นอย่างดี

6. สังเกตพฤติกรรมและจดบันทึก

ตามที่ ดร.ผดุง อารยะวิญญู นายกสมาคมแอลดี
แห่งประเทศไทยได้กล่าวถึงเด็กที่มีความบกพร่อง

ทางสมองโดยเฉพาะเด็กแอลดีว่า เด็กกลุ่มนี้ยังมีความ
สามารถในการเรียนรู้แต่จะมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างจาก
เด็กทั่วไป จึงต้องอาศัยคนใกล้ชิด คือ ผู้ปกครองและครู
ช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพและ
ความสามารถของเด็กเหล่านั้น (สรวงมณต์ สิทธิสมาน,
2555)

กลยุทธ์การสอนงานซึ่งมีความใกล้ชิดเป็นกันเอง
คุ้นเคยจะทำให้ผู้สอนงานสามารถสังเกตพฤติกรรมและ
จดบันทึกข้อบกพร่องหรือพัฒนาการ ที่มีความแตกต่าง
รายบุคคล ซึ่งจะสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ตรงจุด
ดังเช่น เด็กแอลดีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน
4 คน พบปัญหาจากการสังเกตพฤติกรรมและบันทึก
ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. เด็กชายสมคิด (นามสมมติ)

- น้องเป็นเด็กตั้งใจเรียน มาเรียนก่อนเพื่อนทุกครั้ง แต่เป็นเด็กที่รับรู้ช้ากว่าเพื่อนๆ และอยู่กับสิ่งใด สิ่งหนึ่ง
นานๆ ไม่ได้ ชอบลุกเดินแต่ก็จะกลับมาเรียนต่อ น้องเป็นผู้ชายจึงชน และสมาธิสั้น
- น้องเป็นเด็กที่ปากพูด ตาไม่มอง สมองไม่จำ ชอบลอกเพื่อน ทำให้น้องเขียนไม่ได้
- จำสระประสมไม่ได้ เช่น สระเอื้อ สระโอะ ออกเสียง ออ เป็น อา
- จำสระไม่ได้หลายสระ เช่น สระเอีย สระเอือ บางครั้งก็ลืมสระโอ สระแอ สระอุ ทำให้เขียนไม่ได้
- จำสระสับสนเช่น คำว่า “ไขเจียว” เขียนเป็น “ไขเจือว” คำว่า “เนื้อวัว” เขียนเป็น “เนื้อวัว”
- ผันวรรณยุกต์ คำว่า “บ่า” อ่านเป็น “บ้า” เป็นต้น

2. เด็กหญิงสมหญิง (นามสมมติ)

- น้องมาเรียนเพียง 2 ครั้ง จึงพบปัญหาน้อย
- มีปัญหาในการผันวรรณยุกต์ เช่น คำว่า “ กี่ ” จะอ่านว่า “ กี้ ” คำว่า “อาย” จะอ่านว่า “ อ้าย ”

3. เด็กหญิงสมใจ (นามสมมติ)

- น้องเป็นเด็กตั้งใจเรียนและมีความสุขกับการเรียน สมารถ
- หากให้อ่านเรียงคำน้องจะอ่านได้ แต่พอขึ้นเป็นคำๆ ไม่ไล่ตั้งแต่ตัวแรก น้องจะพยายามสะกด แต่ก็อ่านไม่ได้เพราะส่วนใหญ่จะใช้วิธีการจำมากกว่าที่จะใช้ความเข้าใจ
- น้องจะอ่านสระประสมไม่ได้ เช่น คำที่มีสระ เอีย คำว่า เรียบร้อย พับเพียบ เหนียว น้องจะอ่านไม่ได้เพราะจำสระไม่ได้
- อ่านอักษรตัวผิด เช่นคำว่า “เงือก” จะอ่านว่า “เหือก” คำว่า “โลก” จะอ่านว่า “โหลก”
- ปัญหาการผันวรรณยุกต์ น้องจะผันคำว่า “กี้” จะอ่านว่า “กี้” คำว่า “อาย” จะอ่านว่า “อ้าย” คำว่า “ไอ้” เป็น “ไอ”
- การเขียนจะมีปัญหาเกี่ยวกับตัวสะกด คือ คำที่ไม่มีตัวสะกด น้องจะใส่ตัวสะกดเข้าไปในคำนั้น บางทีก็เขียนตัวสะกดผิดเช่น คำว่า “มะเขือ” เขียนเป็น “มะเขื่อง” คำว่า “เลียมือ” เป็น “เลียนมือ”
- ใส่ตัวสะกดผิดคำว่า “ตะเกียบ” เขียนเป็น “ตะเกี้ยว” คำว่า “ตะเกียง” เขียนเป็น “ตะเกียว”

4. เด็กหญิงสมจิต (นามสมมติ)

- น้องมีพัฒนาการที่ดี แต่มาเรียนเพียง 2 ครั้ง ทำให้สรุปผลได้น้อย
- อ่านออกเสียงชัดเจน อ่านได้แต่ไม่กล้าพูดเสียงดัง
- มีปัญหามากและตัวสะกดบางตัวที่อ่านไม่ออก เช่น ฤ , คำว่า เศษ อ่านเป็น เศบ

จึงสรุปได้ว่านักเรียนทั้ง 4 คน มีปัญหาที่เหมือนกัน คือ การอ่านคำที่มีอักษรตัวไม่ได้ทั้งหมด อักษรตัวคู่ มี 14 ตัว คือ ค ค ฆ ช ซ ฌ ฑ ฒ ท ธ พ ฟ ภ ฮ อักษรตัวเดี่ยว มี 10 ตัว คือ ง ญ น ย ณ ร ว ม พ ล เช่น ออกเสียง ท เป็น ถ เช่น

คำว่า “เหียว” จะอ่านว่า “เถียว”

คำว่า “เพียบ” จะอ่านว่า “เถียบ”

คำว่า “เพียน” จะอ่านว่า “เถียน”

คำว่า “เงือก” จะอ่านว่า “เหือก”

คำว่า “โลก” จะอ่านว่า “โหลก” เป็นต้น

นอกจากนี้นักเรียนยังจำสระได้น้อย โดยเฉพาะหากเป็นสระประสมจะจำเกือบไม่ได้ จึงต้องสอนเน้นย้ำ เช่น สระเอีย เอือ โอะ แอะ เอะ ฯลฯ สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ สระ หากนักเรียนจำสระได้จะทำให้อ่านและเขียนได้ดีขึ้น

การเขียน เขียน ถ เป็น ภ และเขียนคำว่า “จำปา” เป็น “จำปลา”

จากการสังเกตพฤติกรรมและบันทึกข้อบกพร่องนี้

จะทำให้ผู้สอนงานทราบปัญหาและสามารถสร้างกระบวนการสอนที่เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจะช่วยเสริมทักษะและพัฒนาการอ่านและการเขียนของเด็กแอลดีให้ดียิ่งขึ้น

7. สร้างการเสริมแรง

ตามแนวคิดของนักจิตวิทยาเรื่องการเสริมแรง บี เอฟ สกินเนอร์ (B.F. Skinner : 1904-1990) ได้ทดลองโดยสร้างกล่องของ สกินเนอร์ (Skinner's box) และเผ่าสังเกตพฤติกรรมของหนู โดยหนูจะเรียนพฤติกรรมกดคันกับผลที่ได้รับ คือ หนูได้กินอาหาร หนูจึงเกิดพฤติกรรมกดคันอีก เพราะมันได้รับอาหารเป็นรางวัล (Reward)

สำหรับมนุษย์รางวัลหรือผลที่พอใจไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของตอบแทน อาหาร ฯลฯ เท่านั้น แต่อาจเป็นคำชมเชย เกียรติยศ ความรัก นักจิตวิทยาจึงใช้คำว่า ตัวเสริมแรง (Reinforcer) มากกว่าคำว่า “รางวัล” สิ่งใดจะเป็นตัวเสริมแรงสำหรับบุคคลขึ้นอยู่กับความต้องการและความพอใจของผู้นั้น เพราะเมื่อเขาได้รับเขาจะเกิด

ความพอใจและอยากทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก (กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์, 2554 : 127)

กลยุทธ์การสอนงานที่ผู้สอนงานได้นำการเสริมแรงไปปรับใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีตามแนวคิดดังกล่าวนี้

คือ ใช้วัตถุสิ่งของ ถ้อยคำที่แสดงความรู้สึก การสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้นักเรียน พึงพอใจ อยากเรียน อยากฝึกอ่านและฝึกเขียน ดังตัวอย่างบันทึกของผู้สอนงานต่อไปนี้

“ให้นักเรียนอ่านแบบฝึก พบว่า นักเรียนเหล่านี้ไม่สามารถอ่านพยัญชนะและสระได้ เพราะไม่รู้จักวิธีการแจกรูป และยังจำชื่อตัวพยัญชนะไม่ได้ทั้งหมด วิธีการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ ผู้สอนจึงนำแบบฝึกหัดเรื่อง สระอา ให้นักเรียนเหล่านี้ได้ลองฝึกเติมคำและลองฝึกแจกรูปสระอา นอกจากนั้นในแบบฝึกหัดยังมีรูปภาพให้นักเรียนหัดวาดรูปอีกด้วย พบว่า นักเรียนชอบทำแบบฝึกหัดที่มีรูปให้วาดมากกว่าการทำแบบฝึกหัดที่ให้อ่านเติมคำและลองฝึกแจกรูปสระ ทั้งนี้เพราะไม่อยากเกินไป นักเรียนสามารถวาดรูปได้ทำให้เกิดการผ่อนคลาย

สาเหตุที่ผู้สอนให้นักเรียนได้ฝึกทดลองทำแบบฝึกหัดนั้นเพื่อกระตุ้นพัฒนาการทางสมองของเด็กให้เกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะในการจดจำที่ดียิ่งขึ้น โดยแรงเสริมที่ผู้สอนใช้ในการประเมินครั้งนี้ คือ แรงเสริมภายในที่กระตุ้นให้นักเรียนพึงพอใจ เกิดความมั่นใจ รู้ว่าตนทำถูกต้องนั้น คือ ความสำเร็จ นอกจากนี้ผู้สอนได้ซื้อขนมเยลลี่ มาแจกนักเรียนทั้ง 5 คนซึ่งทำให้นักเรียนต่างก็กระตือรือร้นในการทำแบบฝึกหัดมากขึ้น”

“ในครั้งแรกที่เข้าไปนักเรียนไม่ตั้งใจเรียนและดื้อเป็นอย่างมาก บางคนก็ยังสะกดคำและประสมพยัญชนะไม่ได้ ผู้สอนจึงได้ใช้เอกสารประกอบการเรียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้นักเรียนอ่าน พบว่านักเรียนอ่านพยัญชนะและสระไม่ออก และบางคนก็ยังสนใจสิ่งรอบข้างมากกว่าการเรียน ผู้สอนจึงยื่นข้อตกลงกับนักเรียนว่า ถ้าตั้งใจเรียนและตั้งใจอ่าน ผู้สอนจะให้ขนมเป็นรางวัล จึงทำให้นักเรียนสนใจเรียนและกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น”

“ทุกครั้งที่มีการเรียนการสอนผู้สอนจะมีเวลาให้นักเรียนพัก และมีขนมแจกให้นักเรียน ถ้านักเรียนรู้สึกเบื่อ ไม่อยากเรียนก็จะให้นักเรียนวาดรูปหรือเล่นเกม ในกิจกรรมการวาดรูปผู้สอนได้ตั้งหัวข้อ คือ “โตขึ้นอยากเป็นอะไร” โดยคำตอบที่ได้นั้น ผู้หญิงอยากเป็นหมอ พยาบาล หมอฟัน ผู้ชาย อยากเป็นเด็กช่าง และวาดรูปตนเองถือไขควงและประแจ ผู้สอนถามว่า “ทำไมถึงอยากเป็นเด็กช่าง” นักเรียนตอบว่า “อยากซ่อมรถแล้วถามต่อไปว่า “เคยซ่อมอะไรบ้าง” นักเรียนตอบว่า “ซ่อมจักรยาน” การทำกิจกรรมแบบนี้ทำให้นักเรียนเพลิดเพลิน ไม่เครียด และยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนมุ่งหมายในอนาคตของนักเรียนอีกด้วย”

นอกจากการเสริมแรงดังบันทึกข้างต้นที่กล่าว ผู้เขียนได้สวมบทบาทเป็นผู้สอนงานคนหนึ่งและการเสริมแรงที่นำมาใช้ คือ ตรวจให้คะแนนทันทีที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จ พบว่า นักเรียนชายระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวน 9 คน ให้เขียนสะกดคำ 10 คำ ทั้งคำพยางค์เดียวและหลายพยางค์ มีนักเรียนจำนวน 6 คนที่ได้คะแนนเต็ม 10 คะแนน จำนวน 2 คน ได้ 9 คะแนน และได้ 8 คะแนน 1 คน ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวชมทุกคนว่า

มีความมานะพยายามดีมาก ในการทำแบบฝึกหัดต่อมานักเรียนทุกคนยิ่งตั้งใจมากขึ้นและแข่งกัน ทำให้เสร็จเป็นคนแรกอีกด้วย

จึงกล่าวได้ว่าการเสริมแรงทั้งคำชม คะแนนของรางวัล ขนม หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ประกอบกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีย่อมมีส่วนผลักดันและเสริมทักษะการอ่านและการเขียนของเด็กแอลดีให้ประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น

บทสรุป

จึงกล่าวได้ว่าความบกพร่องด้านการใช้ภาษาทั้ง การอ่านและการเขียนของเด็กแอลดี สามารถแก้ไขและ ปรับปรุงความรู้ให้ใกล้เคียงเช่นนักเรียนทั่วไปได้ โดยที่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนในเรื่องต่อไปนี้ 1. สร้าง ห้องเรียนพิเศษ เพื่อคัดแยกนักเรียนเป็นกลุ่มที่มีพื้น ความรู้ในระดับเดียวกัน 2. มีบุคลากรที่มีความรู้และมี ทักษะการใช้ภาษาเป็นอย่างดีในสัดส่วนที่เหมาะสม เพราะเด็กเหล่านี้ควรได้รับการดูแลจากครูผู้สอนอย่าง

ใกล้ชิดและเอาใจใส่ เนื่องจากเด็กแอลดีมีความบกพร่อง ประการใดประการหนึ่งทำให้เรียนช้ากว่าเพื่อน และอาจ จะมีสิ่งรบกวนอื่นๆทำให้ไม่สามารถรับรู้การเรียนการสอน ได้ดีเท่าที่ควร 3. มีกลุ่มขนาดเล็ก จะทำให้ผู้สอนทราบ ข้อบกพร่องรายบุคคลและสามารถแก้ไขได้ทันที รวมทั้ง ควรสร้างแรงเสริมระหว่างการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้น ให้เด็กแอลดีเกิดความรู้สึกรักอยากเรียนและสนุกสนาน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กึ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์. (2554). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 20. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้. (2556). สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2556, จาก ฟีกเด็กออทิสติกไทยและการฝึกพูด
เว็บไซต์ <http://www.autismthai.com/mcontents/marticle.php?headtitle=mcontents&id=113386>
- เด็ก LD. (2556). สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2556, จาก บทความสนุกพีเดีย เว็บไซต์: [http://guru.sanook.com/pedia/topic/LD_\(Learning_Disabilities\)/](http://guru.sanook.com/pedia/topic/LD_(Learning_Disabilities)/) ที่มา downtiem.exteen.com
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- โลกใบใหม่ “เด็กแอลดี” สอนภาษาด้วยภาพ. (2555). สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2556, จาก ข่าวสดออนไลน์
เว็บไซต์ http://www.khaosod.co.th/view_news.php?newsid=TUROamlyd3dNakUxTVRFMU5RPT0
- ผดุง อารยะวิญญู. (2555). *แนวทางการช่วยเหลือทางการศึกษา - การจัดการศึกษาสำหรับเด็กแอลดี*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2556, จากสมาคมแอลดีแห่งประเทศไทย เว็บไซต์: <http://ldthailand.com/index.php/content/72-individual-education-plan?start=4>
- สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน. (2555). *ถึงเวลาสร้างสื่ออ่าน สร้างโอกาสให้เด็ก LD มีสุข*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2556, จาก ผู้จัดการออนไลน์ เว็บไซต์: <http://www.manager.co.th/Family/ViewNews.aspx?NewsID=9550000129130>
- Fox, A. and Stevenson, L. (2006). *Teaching note: Exploring the effectiveness of peer mentoring of accounting and finance students in higher education*. Retrieved May 18, 2013, from Accounting Education: and international journal. Website: <http://sc.edu/fye/events/presentation/.../2012/.../CI-78.docx>
- Leung, D.Y.P. and Kember, D. (2006). *The influence of teaching approach and teacher-student interaction on the development of graduate capabilities*. Retrieved May 18, 2013, from Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal Website: [http://cuhk.edu.hk> Home> About Us> People](http://cuhk.edu.hk/Home> About Us> People)
- Longman Dictionary of Contemporary English. (2005). 4th Edition. Harlow : Photography and Maps. Hemera Technologies.

Merriam-Webster's Collegiate Dictionary. (1998). Springfield: Merriam-Webster.

Paglis, L. p., Green, G. G. Bauer, T. N. (2006). *Does adviser mentoring add value? A Longitudinal study of mentoring and doctoral student outcomes*. Retrieved May 18, 2013, from Research in higher Education. http://digital_collect.lib.buu.ac.th/journal/Res_Cog/v8n1/69-83.pdf

Assistant Professor Nipa Kupongsak received her Bachelor Degree of Education, major in Thai Language and minor in Psychology with Honor from Silpakorn University in 1983. In 2007, she graduated MA major in Thai Epigraphy from Silpakorn University. She used to be a chairperson of the Thai Department and has been teaching for 26 years. She is currently a full time lecturer in the Thai Department, School of Humanities and Tourism Management, Bangkok University. Her academic works are as follows:

Research Articles

- Effects of Doing Exercises through the BU LMS Program on Bangkok University Students' Learning Achievement in the Thai Usage Course
- Morality Improvement of Students Studying Thai Usage through Folktale Play at Rangsit Babies' Home
- Problems of Using Thai Language of Foreign Students: A Case Study of Chinese Students at Bangkok University
- Knowledge Integration of Thai language skills, morality and creativity through digital media (DVDs)

Academic Articles

- Morality Enhancement through Medium: Building the Nation's Future
- Efficiency Enhancement of Thai Usage Teaching by Using BU LMS Program
- Thai Usage teaching with the integrating approach
- Creating the desired attributes of graduates through volunteer spirit activities